

Naturvernforbundet
i Agder

Agder fylkeskommune
postmottak@agderfk.no

Kristiansand, 13. mars 2020

Dette brevet sendes på vegne av:

4H Agder, Agder botaniske forening, Lister Friluftsråd, Naturvernforbundet i Agder, Norges jeger- og fiskerforbund Aust-Agder, Sørlandets krets av Norsk speiderforbund.

Høring av forslag til Regional planstrategi for Agder 2020-2024

Innspill fra FNF Agder

Vi viser til brev fra Agder fylkeskommune datert 30. januar 2020 hvor forslag til Regional planstrategi for Agder 2020-2024 ble sendt på høring. FNF Agder takker for muligheten til å komme med innspill, og har nedenfor listet opp våre innspill til planer og strategier som støttes og som bør tas med videre i forbindelse med Regionplan Agder 2030.

Planer/strategier som videreføres eller revideres/rulleres

Heiplanen:

FNF Agder støtter videreføring av Heiplanen. Villreinbestandene i Agder er stadig satt under press, og vi står i fare for å splitte opp deres leveområder ytterligere med fragmentering og bit-for-bit nedbygging. Det er et klart behov for Heiplanen for å ivareta villreinsens arealbruk til ulike årstider, og for å sikre en systematisk og målrettet forvaltning som legger tilstrekkelig vekt på hensyn til villrein og dens viktige funksjonsområder.

Regional plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet:

FNF Agder mener at det er for lite beskrevet om hvordan man skal jobbe for å ivareta friluftsliv og friluftslivsområder i Regionplan Agder 2030, og det bør videreføres en egen regional plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet. De regionale planene for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet for tidligere Aust- og Vest-Agder som er gjeldende fram til 2021 har en god beskrivelse over hva slags mål og strategier som kan brukes for å ivareta friluftslivet og friluftsområder for at Agder fylke skal være en ledende folkehelseregion. Bevaring av og økt kvalitet på friluftsliv er noe FNF Agder jobber for å fremme, og som vi mener bør videreføres i en egen plan.

FORUM FOR
NATUR OG FRILUFTSLIV
AGDER

Postboks 101 4662 Kristiansand S
agder@fnf-nett.no / 91 81 64 71
www.fnf-nett.no/agder

Org. nr.: 914046831

Regional plan for vannforvaltning i vannregionene i fylket:

Formålet med vannforvaltningsplanen er å gi rammer for fastsetting av miljømål som skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og en bærekraftig bruk av vannforekomstene. En god forvaltning av våre vannressurser er viktig for å sikre et rikt og naturlig arts mangfold, samt god drikke- og badevannskvalitet. Dette er essensielle kvaliteter som er avgjørende for blant annet folkehelse og friluftsliv. FNF Agder har vært aktive med i arbeidet med vannforvaltningsplanene i Agderfylkene, og vil gjerne være med videre på samarbeid.

Ny strategi for høstbart vilt og høstbar innlandsfisk for Agder

Under mål og strategier som «Mål og retningslinjer for forvaltning av elg og hjort», og «Strategi for fylkeskommunalt arbeid med fisk og vilt» står det at det skal lages en ny strategi for høstbart vilt og høstbar innlandsfisk for hele Agder som samordner og harmoniserer mål og retningslinjer som en hadde for henholdsvis Aust-Agder og Vest-Agder. I denne sammenheng bør det også lages en plan for forvaltning av småvilt i samordning med den nye strategien. Overbefolkede vann og elver i Agder er også noe som bør sees nærmere på i forbindelse med ny strategi. Det er eksempel fra Herefossfjorden hvor denne ressursen ikke utnyttet, og fjorden er så overbefolka av fisk av dårlig kvalitet at nesten ingen fisker der.

Planer/strategier som ble drøftet

Plan eller strategi for biologisk mangfold:

Biologisk mangfold er ikke konkretisert i Regionplan Agder 2030. Det er viktig at fylkeskommunen sikrer interesser rundt biologisk mangfold i fylkeskommunens behandling av kommuneplaner med tanke på miljømessig bærekraft, da FN naturpanel sin rapport fra mai 2019 understreker at tap av urørt natur og naturmangfold i dag er et minst like stort internasjonalt miljøproblem som endringer i klima. 90 % av alle rødlista arter i Norge trues nettopp på grunn av arealendringer og arealødeleggelse.

I Meld. St. 14 (2015–2016) «Natur for livet — Norsk handlingsplan for naturmangfold» står det under kap. 9.2 om arealplanlegging som virkemiddel at «regionale planer er særlig viktige for naturtyper og arter som har leveområder som går på tvers av kommune- og fylkesgrenser». Fylkeskommunen kan ha en koordinerende rolle for kommunene i forbindelse med lokale planer og kartlegging, og det bør utarbeides en egen regional plan eller strategi for å ivareta biologisk mangfold i arealsaker.

Regional kystsoneplan:

Akvakultur vil kunne bli en voksende næring i Agder. Både fiskeoppdrettsanlegg og anlegg for skjellproduksjon beslaglegger store arealer. Fortøyningene av anleggene under overflaten vil strekke seg langt ut over det som er synlig av installasjonen på overflaten. I tillegg gir fiskeoppdrett miljøutfordringer hvor mer fisk på flere lokaliteter gir økt rømningsfare som fører til økt genetisk innblanding, og lakselus på villaks og sjøaure. På bakgrunn av dette ønsker ikke FNF Agder utbygging av fiskeoppdrett på Agder sin unike kyst. I den grad fylkeskommunen ønsker å tilrettelegge for denne virksomheten oppfordrer vi fylkeskommunen til å være framtidsrettet og avsette arealer på egnede steder på land hvor virksomheten må foregå i lukkede anlegg.

Regional plan for energiutbygging:

Det er et stadig større press på arealene som ikke er utbygd i fylket vårt, og et stadig større tap av urørt natur. I tillegg til at inngrepsfri natur er leveområder for truede, sårbare og rødlista arter, er disse områdene også svært verdifulle for befolkningen i Agder og deres friluftsliv nettopp på grunn av dette villmarkspreget, uten støy, bebyggelse og anlegg.

Etablering av et vindkraftverk med veier og annen infrastruktur er ekstremt arealkrevende. I et kupert grunnfjellsområde som Agder vil vindkraftverk medføre varige terrenginngrep, og gjerne i de mest uberørte delene av naturen vår. Nye vindkraftanlegg kan derfor i mange tilfeller komme i konflikt med nasjonale målsetninger, som f.eks. oppfølging av vannforskriften, satsing på friluftsliv og folkehelse, stanse tap av arter, samt unngå drenering av myrer og bevaring av annen verdifull «klima-natur». FNF Agder mener at det ikke kan legges til rette for mer vindkraftutbygging på land i Agder da den samlede belastningen for naturen og friluftslivet er stor nok med de allerede gitte konsesjoner og pågående utbygginger.

På bakgrunn av dette mener FNF Agder at det må utarbeides en regional plan for energiutbygging som vurderer alternativer samlet og opp mot hverandre, og som tar hensyn til den samlede belastningen slik at man velger de mest naturvennlige alternativene. Oppgradering og utvidelse av eksisterende vannkraftverk kan ha et betydelig potensial som vil kunne representere en lavere grad av konflikter med natur- og friluftslivinteresser. En vitenskapelig publisert NTNU-studie fra 2017 viser at oppgradering av vannkraftanlegg kan gi like mye kraft som det nå er planer for med vindkraft på land. Jo større utvidelse, dess mer øker produksjonen, men selv små utvidelser utløser store gevinster totalt sett, viser studien. Det bør også satses i større grad på spare- og energieffektiviseringstiltak innenfor f.eks. bygg og transport. I en kronikk fra mai 2019 viser Forskningscenter for miljøvennlig energi (FME ZEN) til at det her er et stort potensial, men at det her er behov for flere politiske målsettinger og virkemidler. Havvind kan være en viktig fornybar energikilde i framtiden, men når nye anlegg skal planlegges må de plasseres der de gjør minst skade på naturen da vi ser klart at vindkraftanlegg til havs også representerer utfordringer.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Agder

Jorunn Haugen
Fylkeskoordinator
FNF Agder

Forum for Natur og Friluftsliv Agder er et samarbeidsnettverk mellom 11 natur- og friluftslivorganisasjoner i Agder: 4H Norge - Region Agder, Agder botaniske forening, Aust-Agder Turistforening, DNT Sør, Lister Friluftsråd, Naturvernforbundet i Agder, Norges jeger- og fiskerforbund Aust-Agder, Norges jeger- og fiskerforbund Vest-Agder, Norsk zoologisk forening Sørlandsavdelingen, Skogselskapet i Agder, Sørlandets krets av Norsk speiderforbund.

FORUM FOR
NATUR OG FRILUFTSLIV
AGDER

Postboks 101 4662 Kristiansand S

www.fnf-nett.no/agder

Org. nr.: 914046831